

پرسش ۱۵۸: آیہی (وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا)

سؤال/ ۱۵۸: ما معنى قوله تعالى: (وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ) [478]؟

معنای این سخن حق تعالی چیست؟ (و چنین است که شما را امتی میانه قرار دادیم تا بر مردمان گواه باشید و پیامبر بر شما گواه باشد، و آن قبله‌ای را که بر آن بودی فقط به این جهت قرار دادیم که کسی که از پیامبر پیروی می‌کند را از کسانی که بر پاشنه‌ی خود و بر عقیده‌ی خود بازمی‌گردند، بازشناسیم، هر چند این سخت، گران است مگر بر آنان که خداوند هدایتشان کرده باشد. خداوند بر آن نیست که ایمان شما را تباه کند. خداوند بر مردمان مهربان و بخشاینده است.) [479]

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، صلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين

هم الأمة المحمدية الحقيقية، وهم الثلاث مائة والثلاث عشر، والوسط هو الصراط المستقيم وهو المهدي الأول؛ لأنه وسط بين الأئمة والمهديين، فالأمة الوسط هم أتباع المهدي الأول، وأنصار الإمام المهدي (عليه السلام)، وهم أيضاً (خير أمة أخرجت للناس)، بل و (خير أئمة)؛ لأنهم قادة، قال تعالى: (كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ) [480].

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الائمة و المهديين و

سلم تسليمًا.

آن‌ها امت حقیقی محمدی هستند؛ همان سیصد و سیزده نفر هستند؛ و (میانه) همان صراط مستقیم است، همان مهدی اول می‌باشد؛ چرا که او در میانه‌ی ائمه و مهدیین قرار دارد. امت میانه، پیروان مهدی اول و یاران امام مهدی (علیه السلام) می‌باشند. اینها همچنین (بهترین امتی که در میان مردم پدید آمده است) می‌باشند، و حتی (خیر ائمه) (برترین پیشوایان) هستند؛ زیرا آنها جلودار می‌باشند. حق تعالی می‌فرماید: (شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدید آمده‌اید، که امر به معروف می‌کنید و نهی از منکر، و به خدا ایمان دارید. اگر اهل کتاب ایمان می‌آوردند برایشان بهتر بود. برخی از ایشان مؤمن اند ولی بیشترین آنها فاسق و نافرمان اند.) ([481])

قال تعالی: (حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ) ([482])،
والصلاة هي (الولاية) ([483])، أي حافظوا على الولاية، والصلاة الوسطى أي
الولاية بين الأئمة والمهديين، أي ولاية المهدي الأول في بداية ظهور الإمام
المهدي (عليه السلام)؛ لأن المهدي الأول من المهديين، وأيضاً يعد من الأئمة، كما في
الروايات عنهم (عليهم السلام) التي تعد الأئمة من ولد علي وفاطمة عليهما
السلام اثني عشر.

و نیز می‌فرماید: (نمازها و نماز میانه را پاس بدارید و خاضعانه برای خدا به پا خیزید)
([484])؛ نماز همان (ولایت) است؛ ([485]) یعنی ولایت را پاس بدارید. نماز میانه یعنی
ولایت میان ائمه و مهدیین؛ یعنی ولایت مهدی اول در آغاز ظهور امام مهدی (علیه السلام)؛
زیرا مهدی اول، از مهدیین است و او از ائمه نیز محسوب می‌گردد؛ همان گونه که در
روایات ائمه (علیهم السلام)، تعداد ائمه دوازده نفر از فرزندان علی و فاطمه (علیهما السلام) شمرده
شده‌اند.

عن أبي جعفر (عليه السلام)، قال: (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله و سلم) إِنِّي وَإِثْنِي
عَشَرَ مِنْ وُلْدِي وَأَنْتَ يَا عَلِيُّ زُرُّ الْأَرْضَ يَعْني أوتادها وِجبالها بِنَا أوتد الله الأرض

أَنْ تَسِيخَ بِأَهْلِهَا، فَإِذَا ذَهَبَ الْإِثْنَا عَشَرَ مِنْ وُلْدِي سَاخَتْ الْأَرْضُ بِأَهْلِهَا وَلَمْ يُنْظَرُوا) ([486]).

امام باقر (علیه السلام) فرمود: رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: (من و دوازده نفر از فرزندان من و تو ای علی، (زّر) زمین هستی؛ یعنی میخ‌ها و کوه‌های آن. به واسطه‌ی ما خدا زمین را نگه داشته است که اهالی خود را در آن فرو نبرد. وقتی دوازده نفر از فرزندان من رفتند، زمین اهل خود را فرو می‌برد و به آنها فرصت داده نمی‌شود). ([487])

عَنْ زُرَّارَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: (الْإِثْنَا عَشَرَ الْإِمَامَ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ كُلُّهُمْ مُحَدَّثٌ مِنْ وُلْدِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ) وَوُلْدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَرَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ) وَعَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هُمَا الْوَالِدَانِ) ([488]).

ابو جعفر (علیه السلام) می‌فرماید: (دوازده امام از آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)، همگی مُحَدَّث (فرشتگان با آنها سخن می‌گویند) از فرزندان رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) و از فرزندان علی (علیه السلام) هستند، و رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) و علی (علیه السلام) پدران آنها هستند). ([489])

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: (دَخَلْتُ عَلَى فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) وَبَيْنَ يَدَيْهَا لَوْحٌ فِيهِ أَسْمَاءُ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ وُلْدِهَا، فَعَدَدْتُ اثْنَيْ عَشَرَ آخِرَهُمُ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ثَلَاثَةٌ مِنْهُمْ مُحَمَّدٌ وَثَلَاثَةٌ مِنْهُمْ عَلِيٌّ) ([490]).

از امام باقر (علیه السلام) از قول جابر بن عبدالله انصاری روایت شده است که فرمود: (مَحْضَر فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) وَارِدَ شَدَمَ فِي حَالِي كَمَا بَيْنَ دَسْتَانِش لَوْحِي بُوَدَ كَمَا فِي أَنَّ نَامِهَايِ اَوْصِيَاءِ اَزْ فَرَزَنْدَانِ اَوْ بُوَدَ. (آن را) شمردم. دوازده نفر بودند. آخرین آنها قائم (علیه السلام) بود. سه نفر آنها محمد و سه نفر آنها علی بود). ([491])

عن أمير المؤمنين (عليه السلام): (إن لهذه الأمة اثني عشر إمام هدى من ذرية نبيها وهم مني) ([492]).

از امير المؤمنين (عليه السلام) روایت شده است: (این امت دوازده امام هدایت‌گر دارد که از فرزندان پیامبرشان هستند و آنها از من می‌باشند). ([493])

وقال تعالى: (زَيْتُونَةٌ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ): أي (زيتون وسط)، وهو (المهدي الأول) ، فهو الوسط بين الأئمة والمهديين (عليهم السلام). وهو أيضاً شجرة الزيتون التي تخرج من طور سيناء (وَشَجَرَةٌ تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذُّهْنِ وَصَبْغٍ لِلأَكْلِينَ) ([494]).

حق تعالی می‌فرماید: (زیتونی که نه خاوری است و نه باختری)، یعنی (زیتون میانه) و او (مهدی اول) است که در میان ائمه و مهدیین (علیهم السلام) قرار دارد. همچنین او درخت زیتونی است که در طور سینا می‌روید: (و درختی است که در طور سینا می‌روید، روغن می‌دهد و آن روغن، نان خورشی برای خورندگان است). ([495])

[478] - البقرة : 143.

[479] - بقره: 143.

[480] - آل عمران : 110.

[481] - آل عمران: 110.

[482] - البقرة : 238.

[483] - عن داود بن كثير قال : قلت لأبي عبد الله (عليه السلام): أنتم الصلاة في كتاب الله عز وجل وأنتم الزكاة وأنتم الحج؟ فقال: (... يا داود نحن الصلاة في كتاب الله عز وجل، ونحن الزكاة ونحن الصيام ونحن الحج ونحن الشهر الحرام ونحن البلد الحرام ونحن كعبة الله ونحن قبلة الله ونحن وجه الله قال الله تعالى: فأينما تولوا فثم وجه الله ...) بحار الأنوار ج24 ص303.

[484] - بقره: 238.

[485] - از داوود بن کثیر روایت شده است: به ابو عبد الله ع عرض کردم: آیا شما نماز در کتاب خداوند عزوجل هستید؟ و آیا شما زکات و حج می‌باشید؟ فرمود: (... ای داوود! ما همان نماز در کتاب خداوند عزوجل هستیم، ما زکات هستیم، ما روزه هستیم، ما حج هستیم، ما ماه حرام هستیم، ما سرزمین حرام هستیم، ما کعبه‌ی خدا و قبله‌ی خدا و وجه خدا هستیم. حق تعالی می‌فرماید: (فَأَيْنَمَا تُولُوْا فَتَنَّمْ وَجْهَ اللّٰهِ) (به هر سو نظر کنید، وجه خدا همان جا است)....). بحار الانوار: ج 24 ص 303.

[486] - الكافي : ج 1 ص 535 ح 17.

[487] - كافي: ج 1 ص 535 ح 17.

[488] - الكافي : ج 1 ص 534 ح 7.

[489] - كافي: ج 1 ص 534 ح 7.

[490] - الكافي : ج 1 ص 533 ح 9.

[491] - كافي: ج 1 ص 533 ح 9.

[492] - غيبة الطوسي : ص 154.

[493] - غيبت طوسی: ص 154.

[494] - المؤمنون : 20.

[495] - مؤمنون: 20.